

دوشنبه 14 آبان 1397 - 26 صفر 1440 - 5 نوامبر 2018

اشغال قسمتی از مناطق جنوبی ایران از سوی آلمان در جریان جنگ جهانی اول (1293 ش)

اشغال قسمتی از مناطق جنوبی ایران از سوی آلمان در جریان جنگ جهانی اول (1293 ش) با آغاز جنگ جهانی اول و تاثیرگذاری بر همه کشورهای جهان، به ویژه ایران، به لحاظ قرار گرفتن در کنار دولت‌های روس و امپراتوری عثمانی که از طرف‌های درگیر جنگ بود، اوضاع داخلی به هم ریخت. در این میان، ایران که بی‌طرفی خود را اعلام کرده بود از شمال مورد تهاجم روس‌ها واقع گردید و عثمانی نیز از شمال غربی به خاک ایران تجاوز کرد و این دو بر سر تصرف آذربایجان در خاک ایران به جنگ پرداختند. همچنین دولت انگلستان با چند فروند کشتی، جنوب ایران را مورد تجاوز قرار داد و کشمکش زیادی روی داد. سفارت آلمان هم برای حفظ منافع اتباع خود در ایران، قوه مقاومتی تشکیل داد و عده‌ای از مردم را به طرفداری از خود بسیج نمود. چندی بعد هم قوای آلمان وارد ایران شدند و به جان مردم افتادند. این اوضاع و تجاوزات مکرر، جز قحطی و قتل و غارت مردم ایران، ارمغانی نیاورد و خسارات فراوانی بر جای نهاد. تشکیل و آغاز به کار نیروی دریایی ایران (1311 ش)

در دوران قاجاریه تا زمان ناصرالدین‌شاه، توجهی به توسعه نیروی دریایی نشد. ناصرالدین شاه به منظور توسعه نیروی دریایی، موفق به خرید یک کشتی ۶۵۰ تنی مجهز به چهار اراده توپ کروپ از آلمان گردید که نام آن را پرسپولیس گذارد. همچنین کشتی کوچک دیگری نیز به نام شوش برای تردد و حفظ امنیت کارون خریداری شد. در زمان مظفرالدین‌شاه نیز چند کشتی کوچک (از جمله کشتی مظفری) به این ناوگان افزوده شد. ولی طی سالهای بعدی و بدلیل مشکلات داخلی ایران (مشروطیت و پس از آن کودتای سوم اسفند) همه این کشتی‌ها با بی‌توجهی مواجه و در نتیجه به تدریج در خور سلطانی نزدیک بوشهر به آب فرو رفته و غرق شدند. به دلیل افزایش منافع انگلستان در خلیج فارس و ایران، ایران سالها مورد تحریم غیر علنی کشورهای اروپایی در برابر فروش اسلحه و از جمله کشتی‌ها قرار گرفت. در سالهای ۱۳۱۱ و ۱۳۱۲، رضا شاه تصمیم به تجدید ناوگان جنگی دریایی گرفت و ماموریت خرید مخفیانه را به پرنس ارفع سپرد. نامبرده با زیرکی موفق گردید تا تعدادی ناو و کشتی و یدک کش از ایتالیا خریداری نموده و مقدمات آموزش افسران ایرانی در ایتالیا را فراهم آورد. مرکز نیروی دریایی ایران خرمشهر بود و در همین محل بود که پادگان، فرماندهی، مخازن و اداره بندر قرار داشت. حمله‌ی "سلطان مراد عثمانی" به ایران (۹۸۶ ق)

در سال ۹۸۶ ق، سلطان مراد عثمانی لشکری متجاوز از صد هزار تن، از جمله نیروی بزرگی از تاتارهای کریمه را برای تسخیر آذربایجان فرستاد. با این اقدام، دوره‌ی طولانی صلح ایران و عثمانی به پایان رسید. در این جنگ نیروهای صفویه متحمل شکست‌های پی در پی شدند و بخش‌های بزرگی از گرجستان به اشغال عثمانی درآمد. مرگ "جیمز ماکسول" فیزیک‌دان معروف و بنیان‌گذار قوانین نور و الکتریسیته (۱۸۷۹م)

جیمز کلارک ماکسول، فیزیک‌دان برجسته انگلیسی در ۱۳ نوامبر ۱۸۳۱م در شهر ادینبورو، در اسکاتلند به دنیا آمد و تحصیلات مقدماتی خود را در آن شهر آغاز نمود. وی در دوران مدرسه به ریاضیات علاقه نشان داد و استعدادش در این زمینه شکوفا شد به طوری که در ۱۴ سالگی به اخذ مدالی در ریاضیات نائل آمد. ماکسول در سال بعد مقاله‌ای در باب روش ترسیم منحنی‌های بیضوی کامل به انجمن سلطنتی ادینبورو تقدیم کرد. این رساله به حدی کامل، جامع و مهم بود که جمع زیادی حاضر به قبول این واقعیت نبودند که نوجوانی پانزده ساله، آن را تهیه کرده است. ماکسول در ۱۶ سالگی برای ادامه تحصیل وارد دانشگاه در زادگاه خود شد و در نتیجه آشنایی با فیزیک‌دانان بزرگ اسکاتلند، به پدیده‌های نوری و فیزیک علاقه‌مند گردید. وی پس از چندی بر اثر مطالعه فراوان و راهنمایی استادش، مایکل فارادی، دریافت که امواج نورانی و الکترومغناطیسی در حقیقت، چیز واحدی هستند. چند سال بعد این نظریه تأیید شد و ماکسول بار دیگر به مطالعه و تفکر در این زمینه پرداخت. وی در سال ۱۸۷۱م، کتاب خود به نام دوره الکتریسیته و مغناطیس را منتشر کرد و این اثر چنان بدیع بود که بلافاصله به سمت استاد کرسی فیزیک دانشگاه کمبریج انگلستان انتخاب شد. وی در این کتاب توانست با مجموعه چهار معادله کوتاه خود، واکنش و تاثیر متقابل میدان‌های الکتریکی و مغناطیسی را به درستی شرح دهد و به عنوان مکتشف و بنیان‌گذار قوانین نور و الکتریسیته معرفی شود. ماکسول معادلات ساده‌ای ابداع کرد که کلیه پدیده‌های مختلف برقی و مغناطیسی را توجیه می‌کرد. وی هم‌چنین دریافته بود که تمامی مولکول‌های یک گاز با سرعت واحدی حرکت نمی‌کنند، از این رو فرمولی به دست آورد که نشان می‌دهد چه بخشی از مولکول‌های یک گاز در حرارت مورد نظر، با چه سرعت مشخصی، حرکت خواهند کرد. این فرمول که فرمول انتشار ماکسول خوانده می‌شود، یکی از پر استفاده‌ترین فرمول‌های عملی ریاضی است و کاربردهای مهمی در شاخه‌های فیزیک دارد. عمر جیمز کلارک ماکسول کوتاه بود و سرانجام در پنجم نوامبر ۱۸۷۹م در ۴۸ سالگی در گذشت.

